

Baluwa ninɔ Pɔlɔ ukpikilya ndi Bakɔlɔsai Likpɔmuka la mambwa

Baluwa ninɔ Pɔlɔ ukpikilya ndi bakilisito ba Kɔlɔsi nimɔ. Kanogagɔ ndi iyi kɔ bɛyɔ, luki limoti, ukana ndi bɛ Bakilisito niɓɔ kɔ bɛyɔ ba bakigwinonogo yapɔ ka baya. Epafalasi ninɔ bakpakyana ndi na iyi nɔ ubikyaga ndi mbeyi Mongoni Manza. Kumbusa wa byanga, batɔ bagɔgɔ baya ndi gɔni ka Kɔlɔsi, bɔpá ndi mutɔ di na Mongoni Manza ninɔ Epafalasi upá ndi. Bɔbikya ndi bɛ mutɔ yi ninɔ okwononi kainisoniso na muhukuso pisi ko Kunzi, okwononi ubibisi bamalaika, na makpɔmuka magɔgɔ ninɔ ukitogi bambanzɔ. Bɔbikyaga gɔni ndi bɛ okwononi bikusisi, na bɛ bokokwononigɔ kalya malili masi.

Niyɔ Epafalasisi ukana ndi likpɔmuka li nilɔ, aga ndi katakanya Pɔlɔ kɔ a ndi mino ka bɔlɔkɔ ka Luma, atumbulyaga. Kɔwa wa, Pɔlɔ ukpikilya ndi Bakɔlɔsai baluwa yi nimɔ, kabikyaga bɛ baya ka Kilisito aka yɔ akwanana kapá mumbanzɔ muhukuso.

Yigbananaga ya kitabɔ yi niyi:

Yuuso 1:1-2

Malɔmba kaigiso ibiba 1:3-14

Kilisito ni wani, agya iki? 1:15-2:19

Ɔbili wambiya pa imoti na Yeso-Kilisito 2:20-4:6

Yuuso ya mulibo 4:7-18

Pɔlɔ akaumuusogo Bakɔlɔsai

¹ Imi Pɔlɔ, atatumbwa ka Yeso-Kilisito pisi ka sipananiso ko Kunzi, pa imoti na momosu beyɔ ka Timotio, ² takamukpikilyo ibunu livananza ko Kunzi nilo ka Kolosai balɔwa yi nimɔ, ibunu kɔ, ma bomomosu ba lingunɔ ka Kilisito. Obosu Kunzi amɔpɔ iziyo na maziyo.

Pɔlɔ akamigisya Kunzi ibiba

³ Tamigisyaga Kunzi ninɔ Abaki Mombukwono-dosu Yeso-Kilisito ibiba ko bulya kunu bongbinga basi wa tikaga mino kamulumbilya. ⁴ A beyɔ, tukonito bi mongoni ma baya kunu ka Yeso-Kilisito, na sipananiso niso ma nosu ka batɔ ko Kunzi basi. ⁵ Ngbingo yi ninɔ Mongoni Manza nimɔ a mɔnzina ma lingunɔ amusilya ndi mino ka mambwa, mibatɔ ndi niyo Kunzi amubungusilyo kugɔ wa lisyɛ. Baya kunu na sipananiso kunu a sakipiko ka matamanagi mi nimɔ. ⁶ Mongoni Manza mi nimɔ akomisikono, anidukulogo kabukuta masolo ka obili wasi. A mɔdɔngɔni beyɔ agya ndi mino luga kunu katukya ka lisyɛ nilo mukana ndi mino ka nganga ya mambwa mongoni ma iziyo ko Kunzi. Mandɔnga ndi lingunɔ la iziyo yi niyo. ⁷ Wai-dosu wa ligubo beyɔ ka Epafalasi nɔ amuwonisila ndi likpɔmuka li nilo. Iyi a mɔgya-ligubo wongbingbili ka Kilisito ko bulya kunu. ⁸ Iyi nɔ atimibisi bi beyɔ Limbengi-Lotu amɔpɔ ndi mino sipananiso luga kunu.

⁹ Kinili, ibusu tamulumbilyaga gɔni bongbinga basi katukya ka lisyɛ nilo aka lo tukana ndi mino

mongoni kunu. Takungaga Kunzi ambe amu-
 mibisi sipananiso kaki pisi ka Limbengi-Lotu nilo
 apaga buegele na yimibo. ¹⁰ Kuwa wa-go-wa
 obili kunu akwanana kabosilo Mombukwono-
 dosu, managya bongbinga basi nilo a lanza
 ko misa kaki. Mabukuta kuwa masolo dididi
 ma yigya yanzanza, midukulaga kamiba Kunzi
 binza. ¹¹ Takakunga ambe amutumisi na ngu
 ya ibiba kaki, iba miki na adalu munda kok-
 ibyo yigyogyiso yasi. ¹² Mumigisilyoni Obosu
 Kunzi ibiba na igyagya, iyi nino amupa ngu
 kainisono na lidodo nilo asuma ka bungama ba
 bungbanganya ko bulya ka batu kaki. ¹³ Iyi
 no atinyogo ndi ko ngu yo biti niyo atidita ndi
 binvi, atigulyisa ka bungama ko Mikaki mupaka.
¹⁴ Takulikanaga pisi ku kaki, tinisana na mupilya
 ma bunye pisi ku kaki goni.

Kilisito na ligubo kaki

¹⁵ Kilisito ni likingyosi ko Kunzi nino
 takaminagigu. Iyi no a puta ka makpumuka
 masi nimo Kunzi agya ndi. ¹⁶ A beyo, a pisi
 ku kaki yo Kunzi agya ndi mino makpumuka
 masi nimo kugu wa lisyé na nimo ka litombu,
 nimo inisonogo na nimo kinisonogigu, iki ngu ka
 bamalaika, batu bakpukpu, bangama na batu
 bo ngu. Pisi ku kaki aka na ko bulya kaki, Kunzi
 agya ndi makpumuka masi mi nimo. ¹⁷ Kilisito a
 ndi kambwa wa makpumuka masi, pisi ku kaki
 luki lasi a ka po yi. ¹⁸ Iyi ni mu ma nzuyi,
 nzuyi yi niyo ni Kanisa. Iyi no a mupunganagi wa
 obili wambiya. A puta, mutu wa mambwa kopupa
 ka mbuku. Igyonosa ndi beyo kye iki mutu wa

mambwa ka bopisi bayasi. ¹⁹ A beyo, Kunzi apa ndi kaiko mutumo kuso ko Mikaki. ²⁰ Apa ndi kaukanana na obili wasi pisi ku kaki. Ko pisi ya bangu ko Mikaki niyo adukaga ndi ka musalaba, Kunzi upa ndi maziyo ka makpamuka masi iki ka litombu ikani kugu wa lisyε.

²¹ Ka bundeli ndi, ibunu ma goni ndi byi no Kunzi. Ma ndi bomuyoniso kaki pisi ka mutamanagi na yigyanya. ²² Luki limoti, ko pisi ya kukwaku nikwo Mikaki okwa ndi ka nzayi, Kunzi ukonononi na ibunu kye wipupisoni kambwa kaki bitu, bingu ni kegu wa bamuyoyiso mino. ²³ Luki limoti, okwononi kaiko ka baya, bakamaga na bakisulyo bingbufu. Makopilyonitogu mugongu ka mutamanagi nimo minisana ndi nomu katukya wa mukana ndi mino Mongoni Manza. Mongoni Manza mi nimo ibikyaga ndi ka batu basi ba obili. Imi Polo, niitoni kuwa mugya-ligubo yi.

Yigyogyisa ka Polo ko bulya Kanisa

²⁴ Mbiya wanu, nakogwa magyagya ka yigyogyisa niyo nakalya ko bulya kunu. A beyo, pisi ka nzayi kami, nakotulyoso nilo ozongi ka yigyogyiso ka Kilisito ko bulya nzayi kaki, isi ni Kanisa. ²⁵ Niitoni mugya-ligubo wa Kanisa, kabyenene na ligubo nilo Kunzi epa ko bulya kunu: etikoku kabikyaga likpamuka kaki lasi. ²⁶ Likpamuka li ni dikidi niyo usumilya ndi batu basi bikpa, luki limoti upupisilyo kuwa batu kaki mbiya wanu. ²⁷ A beyo, Kunzi a ndi kapa kaumbiso isi yo dikidi niyo yanza na ya izangiya, niyo obungusyaga ndi ko bulya ka

batu basi. Dikidi yi niyi: Kilisito a kuso kunu, amupa mutamanagi be mikatu ndeke ka ibiba ko Kunzi. ²⁸ Kinili, takauwonisilo batu basi ambe Kilisito ni wani. Tanutukusyo basi motili na kauwonisilo yikaka-yikaka na yimibo yasi, iba mututu wasi angati ka baya pisi kamatikana na Kilisito. ²⁹ Kinili, nakagya ligubo, na nulanana no ngu niyo otukyoku ka Kilisito. Ngu yi niyo akagya ligubo kuso kami binza.

2

¹ A beyo, nakapa be wiboni ambe nakaulanana yapu ko bulya kunu, ko bulya ka bakilisito ba Laodikia, na ko bulya ka batu bagogo basi nibo bakaneminigu ndi. ² Nakapa ambe mambengi kabu iki mutumo, biko luki limoti ka sipananiso, biki butumo na yimibo niyo yikitanaga. Kinili, bakwanana ndeke kaiba dikidi ko Kunzi. Dikidi yi niyo ni Kilisito mombukwana-daki yi. ³ Izangiya yasi ya yimibo na bugegele ko Kunzi a ya ksuma kuso kaki. ⁴ Nakamubikya beyo iba mumbanzu kamufonitogu no bobulo baya payaya. ⁵ Kiko gutugu ni takegu pa imoti na ibunu ka nzuyi, ta pa imoti na ibunu ka limbengi. Na na igyagya kamumina beyo mo mino bakamaga bingbu na bakisulyo ka baya ka Kilisito.

Obili ka bakilisito

⁶ Yeki mafinikyononi Yeso-Kilisito abe Mombukwono-dosu, wikoni kuwa bumatikana aka pa imoti na iyi. ⁷ Wikoni baktikitilyaga kuso kaki, mapiko obili kunu wasi kugu kaki, mikoni bongbinga basi bakipiko kugbe ka baya

kabyenene na mutiwi nimo mukana ndi. Wikoni goni butumo na limbengi libibiso.

⁸ Wibuulyonito, mumbanzu kamuɓonitogu na manza ma kuboboku na ma payaya. Yimibo yi niyo ipiko kugu wa yigya ka bambanzu, kugu wa mutuu nimo bambanzu bobiso ka obili ni kegu kugu ka Kilisito. ⁹ A beyo, Kunzi mombukwana-daki yi iita mumbanzu pisi ka Kilisito, amutumo bidε kuso kaki. ¹⁰ Minisononi na masi pisi ku kaki, iyi ni ngama ka bangama na a kugu wa masi.

¹¹ Na bata, pisi ka matikana na Yeso yo bamuko mino. Simaiso si niso kegu niso bambanzu bakogo na maboku, luki limoti, a niso apunya ka Kilisito, niso atikulaga ka bunye. ¹² Pisi ka ibatiso, bamulumboni pa imoti na Kilisito, mop-upoku pa imoti na ibu goni ka mbuku. A beyo, mobinikyononi ngu ko Kunzi niyo apupisa ndi ka mbuku. ¹³ Ka bundeli ndi, ma ndi abe bamanda ko bulya bunye kunu na kye ma livanza nilo bakukogigu. Luki limoti, mbiya wanu Kunzi amuponi bata obili wambiya pa imoti na Kilisito. Atipilya bunye kusu basi. ¹⁴ Alimogoni ndi baluwa wo lubu nino atisungulyaga ndi kye takagyagigu ndi mutuu. Alimogoni ndi baluwa yi nino pisi kabangilaga ka musalaba. ¹⁵ Kinili, Kunzi ukupyoni ndi bangama ngu, akupya goni ngu ya bunye. Unyo gongu kunzi, ukpokyoniso bingboo abe batu ba boloko ko dumo wa ibiba ko Mikaki.

¹⁶ Kinili, mumbanzu kamusombisonitogu ka nilo makalya ikani ka nilo makomwo ikani ko bulya yinga sipakala, gutugu kabikila timba

ikani Lisye la kimumbiso. ¹⁷ Makpamuka nimo masi a asi abe mulundu ma likpamuka nilo akwanana ndi kodoku, luki limoti likpamuka la linganu ni Kilisito aka. ¹⁸ Mutu gatugu bemoti aka nino inisaga abe mutu wa kisiso na nino ubibisogo bamalaika, kamusombisonitogu. Inguo ya mutu nino igumyaga kugbe ko bulya bonziki nibayo alutaga, anibiba na tamanaga ya payaya niyo ya limbanzu. ¹⁹ Kegu iyi wakigwinonogo na Kilisito nino a se iyi mu. Nzuyi yasi ikaga na ngu ko bulya ka Kilisito. Iyi no ozukonogo moziko na siso pa imoti kye angati beyo Kunzi apaga mino.

Kokwo no kopupo ka mbuku pa imoti na Kilisito

²⁰ Mokwoni ndi pa imoti na Kilisito, makulikanaga ka mutuu nimo bambanzu bobiso ka obili. Ko bulya iki yo ma bata mino kaigya abe makiko batu ba obili yi nimu? Ko bulyo tino yo makapa bata mino mutuu nimo bambanzu bobiso, nimo akabikya be: ²¹ «Wakolyonito» ikani «Wakokingyonito» ikani «Wakovilonito!» ²² Mutuu mi nima a ko bulya makpamuka masi nimo aputikanaga bikwa kani botumiyini. Nimo a asi mutuu nimo aka mo bambanzu bobiso ka obili na yigya ka bambanzu aka. ²³ A beyo, mutuu mi nimo inisogo abe kika na yimibo, kye akungaga be bobibisi yigya ka bambanzu, kaisiso na kaigyogyiso nzuyi. Luki limoti, nilo kakwananigu kakpingba musasa ma nzuyi.

3

¹ Mopuponi ka mbuku pa imoti na Kilisito.

Kisoni neki makpamuka nimo a kugu wa lisyε, ku Kilisito a mino wakiko ka kumbanzikaniko ko Kunzi. ² Wiponi kugbe ka makpamuka nimo a kugu, ni kegu ka nimo kunu ka litombu. ³ A beyo, mokwoni ndi, obili kunu a wakisama pa imoti na Kilisito kuso ko Kunzi. ⁴ Obili kunu walinganu kawa ni Kilisito. Niyο opuponoku ndeke, mopupana kawa ndeke na ibu ka ibiba kaki.

Obili wambiya pa imoti na Kilisito

⁵ Wosoni neki likpamuka la obili lasi nilo a kuso kunu: budanda, likpamuka la musugu, tamanaga yanye, musasa manye na limbengi bikpo ko bulya mukumbo, niyo a mudongoni abe bunye subibiso gbilito. ⁶ Yigya yanye yi niyo, alikyaga ngbata ko Kunzi kugu ka nibo bobunogo mutuu kaki. ⁷ Ifunu magyaga ndi begeyo wa mikaga ndi mino ka bunye bi nibo.

⁸ Luki limoti mbiya wanu, wosoni kawa goni nimana masi: bangbata, simuyoniso, diya, mosikoni na manzina manyenye kopupa ka noku kunu. ⁹ Bikyonogoni likpamuka la linganu aka kye masoni ndi obili kunu wandeli na yigya yi. ¹⁰ Mimokisyoni yigya yambiya, ma batu bambiya nibo Kunzi nino agya obili, uitisogo bambiya bongbinga basi ka likingyosi kaki. Ko pisi yi niyo, makwanana kamiba binza. ¹¹ Kinili, yigbananaga kegu bata luga ka Bayuda na nibo bakegu Bayuda, ka nibo bikusisogo na nibo bakikusisogigu, bobiko na basenzi, ka bosunzu na nibo bakegu bosunzu. Luki limoti a kawa Kilisito aka nino a masi na kuso ka batu basi.

¹² Ma batũ ko Kunzi. Amuponi ndi, ipũnilyaga yo kunu. Kinili, mokwononi kaiko na limbengi lokumbu, nilo lanza, lakisiso, lawese na linda. ¹³ Kibyononi, mapilyana bongbinga basi kika kani mũmbanzũ a na likpũmũka na bengeni. Pilyononi begeyo Mombukwono-dosu amũpilya ndi mino ibunu. ¹⁴ Kakitaga nilo lasi, wikoni na sipananiso kye isu so a muligi nimo akamũmũmũla binza pa imoti. ¹⁵ Maziyo ka Kilisito ananagi mambengi kunu. Kunzi amũmakaga ka maziyo mi nimo kye ma luki limoti. Mumigisilyogoni ibiba bongbinga basi. ¹⁶ Mũnzina ka Kilisito iki kũso kunu na lingama li lasi. Wonisilononi, manatiwana na yimibo yasi. Mumbimbilyoni Kunzi mambũ dididi ni manabibiso beyo Limbengi-Lotu iko mino kamu-wonisilo. ¹⁷ Likpũmũka lasi nilo makagya ikani kabikya, gyoni masi ko lino ka Mombukwono-dosu Yeso, manabibiso Obosu Kunzi pisi kũ kaki.

Yigya yambiya niyo ka batũ ko Kunzi

¹⁸ Ibunu boko aaa, hufongoni bombunyonu beyo okwononi mino kagya kambwa ka Mombukwono-dosu.

¹⁹ Ibunu balũkũ aaa, huponi boko kunu kani makegũ kaũnyakilya.

²⁰ Ibunu bomiki aaa, humukononi bobonu na bomonu ka makpũmũka masi kye a likpũmũka nilo Mombukwono-dosu apaga.

²¹ Ibunu bababa aaa, makulyisonitogũ bomikunu kumbu kye bakodikogoni.

²² Ibunu bosunzu aaa, humukononi bamombukwana-donu nibana kũnũ ka litombũ ka makpũmũka masi. Makobongonitogũ asi

misa kabu aka be kye bamubibi, luki limoti gyoni mutuu kabu na limbengi lanza ko bulya kubangaku kunu ka Mombukwono-dosu. ²³ Masi nimo makagya, gyoni na limbengi limoti abe makika kagyilya Mombukwono-dosu ni makegu kagyilya bambanzu. ²⁴ Wiboni binza ambe Mombukwono-dosu amupatu ndeke makalya nimo ubisilyo batu kaki kugu wa lisyε. A beyo, Mbukwano-donu walingunu nino mikaga kagugubyo ni Kilisito. ²⁵ Luki limoti, nino agyaga bunye, inisana ndeke na makalya ma bunye nibo agyaga ndi, kye Kunzi uminaga iyi batu basi mudongoni aka ko misa kaki.

4

¹ Ibunu bi nibo ma na bosunzu, hugyoni bosunzu kunu binza na ka bungbingbili. Wiboni binza ambe ma goni ibunu na Mbukwonu kugu wa lisyε.

Mutiwi

² Wigwinonogoni na malumba. Makika kalumba, makuponitogu, manamigisilya Kunzi ibiba. ³ Tilumbilyonito goni ibusu ambe Kunzi atihukulyi pisi kabikyaga likrumaka kaki na kabikyaga dikidi ka Kilisito. A beyo, na mbiya wanu ka boloko ko bulyo yi niyo. ⁴ Ilumbilyoni neki ambe nabikyagi dikidi yi niyo na kaibisiso isi yi bingbanganya beyo okwononi mino be nagyi.

⁵ Wikoni na yimibo kambwa ka batu bi nibo bakonoboilyigu. Ngbingo wasi nino minisono mino na ngala kabikyaga likrumaka ko Kunzi,

bikyogoni beyo okwononi mino. ⁶ Okwononi be manzina kunu iki bongbinga basi manza na ma izangiya, iba wiboni kasikisya mutɔ wasi likpamaka beyo okwononi mino.

Yuuso ya mulibo

⁷ Momosu beyo ka Tikiko no amupaga kuwa banɔ mongoni kami masi. A momosu wa sipananiso, mɔgya-ligubo walingunɔ, wai nino tagyaga na iyi ligubo ko Mombukwono-dosu.

⁸ Namutikilyi ya kaki ko bulyo yi niyo ambe amupagi mongoni kusu, amutumisa mambengi.

⁹ Nutiki ibɔ na mɔva-kukunu bemoti beyo ka Onesimo. A wai mupaka na mutɔ walingunɔ. Ibɔ kuwa bo bamuzukilyogo lasi nilo okitonogi bi kunɔ.

¹⁰ Alisitaliko nino ta na iyi ka boloko amumuusogito. Maliko nino mububugu ka Balanaba amumuusogito goni. (Beyo namupi mino mutɔ ko bulya ka Maliko, kamusilyo, magya binza). ¹¹ Gutugu Yeso aka nino ina be Yusuto amumuusogito goni iyi. Luga ka Bayuda nibo boboilyi bi, nibo basaa aka bo ba pa imoti na imi ka ligubo la Bungama ko Kunzi. Ibɔ goni bo baketumisa limbengi.

¹² Mɔva-kukunu beyo ka Epafalasi amumuusogito goni. A mɔgya-ligubo ka Yeso-Kilisito, amulambilyaga bongbinga basi na kekele be kye wikoni bakamaga yapɔ ka baya, misisilogo kangata kusɔ yi, miko bakitɔya kagya bongbinga basi sipananiso ko Kunzi. ¹³ Nakwanana kapupilyo budemɔ ambe akaigyogyiso kugbe ko bulya kunu na ko bulya ka bomomосу nibo

ka guɔɔ wa Laodikia na ka nino wa Iyelapoli.
¹⁴ Wai-dosu beyo ka manganga Luka ibu na Dima bamumuusogito goni.

¹⁵ Tumuusogito bomomосу ba Laodikia pa imoti na momосу beyo ka Nimifa na batu ba kanisa nibo bamumukanaga ka ndabu kaki.

¹⁶ Makatangulaga baluwa yi nimuna, mukitisi-lyogo goni batu ba kanisa ya Laodikia. Ibunu matangulaga banu goni nino nutikilya ndi ibu.

¹⁷ Mubikyoni Alikipo be: «Buulyogo, wagya binza ligubo ka Mombukwono-dosu nilo bapa ndi.»

¹⁸ Imi Polo no namukpikilyi yuuso yi niyi na maboku kami: namumuusogito. Makobusolonito be na ka boloko.

Maziyo ko Kunzi iki pa imoti na ibunu.

AGUMÉ WAMBIYA

Lika: AGUMÉ WAMBIYA (New Testament+)

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Lika

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

f796df90-b7da-5393-9b93-c756eba4e5d6